

نگاهی بر اقتصاد ایران در دوره عباسیان

مؤلفین:

عبدالله رستمی

اسداله رستمی

انتشارات مختصرات

۱۳۹۵

سرشناسه:	رستمی، عبدالله، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور:	نگاهی بر اقتصاد ایران در دوره عباسیان/ مولفین عبدالله رستمی، اسداله رستمی.
مشخصات نشر:	تهران: سخنوران، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۲۷۲ ص
شابک:	978-600-383-656-3
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
یادداشت:	کتابنامه
موضوع:	ایران - اوضاع اقتصادی - ۱۳۲ - ۱۳۳۲ ق
موه:	عباسیان - تاریخ - ۱۳۲ - ۱۳۳۲ ق
رصد شده افزوده:	ایران - تاریخ - ۱۳۲ - ۱۳۳۲ ق
رده‌بندی کتبه:	رستمی، اسداله، ۱۳۵۵ -
رده‌بندی دی‌سی:	HC۴۷۴/۸ ر.ن ۱۳۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	۱۳۳۰
	۱۳۳۰

عنوان کتاب: نگاهی بر اقتصاد ایران در دوره عباسیان

مؤلف: عبدالله رستمی، اسداله رستمی

صفحه آرا: اکرم ملک نژاد

طراح جلد: رضا کاوه

ناشر: سخنوران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

آدرس: کارگر شمالی، بعد از ادوارد براون، شماره ۱۴۰۷، طبقه اول، انتشارات سخنوران

آدرس الکترونیکی: thesis.pub2014@gmail.com

آدرس سایت: www.thesispublication.com

شماره تماس: ۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳ - ۰۲۱۶۶۴۷۶۳۰۶

ISBN: 978-600-383-656-3

قیمت: ۱۹۰۰۰ تومان

۹..... پیشگفتار

فصل اول

۱۱..... مقدمه

۱۳..... مقدمه

فصل دوم

۱۵..... معرفی خلافت عباسیان

۱۷..... آشنایی با عباسیان

۱۷..... خاندان عباسی

۱۸..... چگونگی پیدایش عباسیان

۱۹..... وضعیت سیاسی دوره اول حکومت عباسیان

۲۰..... اوضاع اجتماعی دوره عباسیان

۲۱..... اسامی استان های ممالک اسلامی در دوره عباسی

۲۲..... ساخت اجتماعی طبقات در دوره اول عباسیان

۲۳..... تفریح و خوش گذرانی در عصر عباسیان

۲۳..... آئین و رسوم

۲۴..... مهم ترین حاکمان دوره اول عباسی

۲۶..... گرایش های کلی حکومت عباسی

۲۸..... اداره ولایات ایران در دوره اول عباسیان

۲۸..... امارات استکفا

۳۰..... امارت استیلا

۳۱..... امارت خاصه

- ۳۱.....ارتباط خلافت عباسی با حکومت های ایرانی
- ۳۱.....توجه ویژه حکومت عباسیان در دوره اول به مردم خراسان
- ۳۲.....سیاست های عباسیان در دوره اول پس از تثبیت قدرت نسبت به ایرانیان

فصل سوم

۳۵.....بررسی وضعیت کشاورزی در ایران دوره اول خلافت عباسیان

- ۳۷.....پیشینه ی تولید کشاورزی در ایران
- ۴۷.....تولید کشاورزی در آذربایجان
- ۴۷.....حدود جغرافیایی آذربایجان
- ۴۸.....وضعیت کشاورزی آذربایجان
- ۵۲.....وضعیت تولید کشاورزی در دیلم و طبرستان
- ۵۲.....حدود جغرافیایی دیلم و طبرستان
- ۵۶.....وضعیت کشاورزی بصره و گرجان
- ۵۷.....تولید کشاورزی در خراسان
- ۵۷.....حدود جغرافیایی خراسان
- ۵۹.....وضعیت کشاورزی در خراسان
- ۶۸.....دیگر محصولات کشاورزی در خراسان
- ۶۹.....تولید کشاورزی در ماوراءالنهر
- ۶۹.....حدود جغرافیایی ماوراءالنهر
- ۶۹.....وضعیت کشاورزی در ماوراءالنهر
- ۷۸.....تولید کشاورزی در سیستان
- ۷۸.....حدود جغرافیایی سیستان
- ۷۹.....وضعیت کشاورزی سیستان
- ۸۴.....تولید کشاورزی در فارس و کرمان حدود جغرافیایی فارس
- ۸۵.....وضعیت کشاورزی فارس
- ۹۸.....وضعیت کشاورزی کرمان
- ۱۰۲.....تولید کشاورزی در جبال و ری
- ۱۰۲.....محدود جغرافیایی استان جبال
- ۱۰۴.....وضعیت کشاورزی استان جبال

فصل چهارم

۱۱۶.....بررسی وضعیت دامپروری در ایران دوره اول خلافت عباسی

۱۱۸.....	نظری اجمالی بر پیشینه ی دامپرووری در ایران.....
۱۲۱.....	دامپرووری در ایران دوره ی اول خلافت عباسیان.....

فصل پنجم

۱۲۶.....	بررسی وضعیت صنایع در ایران در دوره ی اول عباسیان.....
۱۲۸.....	نظری اجمالی بر پیشینه ی صنایع در ایران.....
۱۳۰.....	صنایع ایران در دوره ی اسلامی.....
۱۳۲.....	صنایع در ایران در دوره ی اول خلافت عباسیان.....

فصل ششم

۱۴۲.....	بررسی وضعیت معادن در ایران دوره ی اول خلافت عباسیان.....
----------	--

فصل هفتم

۱۵۸.....	تجارت در ایران در دوره اول خلافت عباسیان.....
۱۶۰.....	تجارت در ایران در دوره ی خلافت عباسیان.....
۱۶۰.....	پیشینه ی تجارت در ایران.....
۱۶۴.....	شهرهای مهم تجاری ایران در دوره ی اول خلافت عباسیان.....
۱۶۹.....	تجارت خارجی ایران در دوره ی اول عباسی.....
۱۷۲.....	صادرات کالا و محصولات ایرانی در دوره ی عباسیان.....
۱۷۳.....	فهرست محصولات صادراتی.....

فصل هشتم

۱۷۸.....	خطوط تجاری دریایی ایران در دوره ی اول خلافت عباسیان.....
۱۸۰.....	راه تجاری خلیج فارس.....
۱۸۰.....	نظری اجمالی بر پیشینه دریانوردی در ایران.....
۱۸۲.....	جغرافیای خلیج فارس.....
۱۸۴.....	بنادر تجاری خلیج فارس.....
۱۸۸.....	مسیرهای عمده تجاری و فواصل آنها.....
۱۹۰.....	راه تجاری دریای خزر.....
۱۹۰.....	جغرافیای دریای خزر.....
۱۹۲.....	نظری اجمالی بر وضعیت بازارهای ایران.....
۱۹۵.....	بازارهای دایمی.....

۱۹۸	نظری اجمالی بر پیشینه راه های بازرگانی در ایران
۲۰۳	خطوط تجاری زمینی در ایران دوره ی اول خلافت عباسیان
۲۰۳	راه های بین المللی
۲۰۶	شاهراه سراسری خراسان
۲۱۲	شاهراه سراسری فارس

فصل نهم

۲۲۰	سیاست های اقتصادی خلفای دوره اول عباسی
۲۲۲	سیاست اقتصادی خلفای بنی عباس
۲۲۲	تعریف سیاست اقتصادی و تبیین اهداف خلفا
۲۳۱	ابوالعباس سفاح (۲۶-۱۳۰ هـ ق.)
۲۳۶	ابو جعفر منصور (۸-۱۳۶ هـ ق.)
۲۳۹	مهدی (۱۶۹-۱۵۸ هـ ق.)
۲۳۲	موسی هادی (۱۷۰-۹۰ هـ ق.)
۲۳۳	هارون رشید (۱۹۳-۱۷۰ هـ ق.)
۲۳۸	محمد امین (۱۹۸-۱۹۳ هـ ق.)
۲۳۹	عبد الله مأمون (۲۱۸-۱۹۸ هـ ق.)
۲۴۴	معتمد (۲۲۸-۲۱۸ هـ ق.)
۲۴۵	تثبیت قیمت ها به منظور اجرای مقاصد سیاسی
۲۴۷	حفظ توازن بودجه و درآمد بیت المال در جهت استقرار حاکمیت سیاسی
۲۵۱	قیمت ها در زمان های عادی
۲۵۲	بهای اجناس در آشوب ها و کمیابی

فصل دهم

۲۵۹	سخن پایانی
۲۶۵	منابع دسته اول

پیشگفتار

سپاس پروردگار سبحانه را که پرتو لطف بی‌کرانش همواره راهنما و روشنگر راهم بوده و با رحمت واسع و فضل و کرمش راهی را افشاید که بی‌انتهای علم خود را به من ارزانی فرمود.

شناخت تحولات اقتصادی برای تبیین به تحلیلی بهتر از اوضاع دینی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی ایران تحت سیطره خلفای عباسی ضروری است.

کشاورزی و تجارت در اقتصاد حکومت عباسی نقش مهمی داشت، اما نقش اقتصاد شیوه تولید و زراعت در مقایسه با تجارت و بازرگانی چندان قابل توجه بود.

موقعیت مناسب ایران برای بازرگانی خارجی و امور ترانزیت موجب بسط و تمرکز سرمایه‌های خارجی در این دوره بود، اما سیاستهای ضعیف خلفای عباسی (۲۷۰-۳۲۰ هـ ق) در زمینه‌های مختلف و سایر عوامل تأثیرگذار در امور اقتصادی باعث عدم پیشرفت قابل توجه نواحی مختلف ایران در این دوره و بروز اختلال در امور اقتصادی ایران گردید.

اخذ خراج زود هنگام از کشاورزان، اجرای نظام خراج مساحت توسط مأموران مالیاتی، ثابت بودن میزان خراج، اعتراض مالکان اراضی را در پی داشت. این اعتراضات نهایتاً منجر به شورشهایی می‌گردید که در یک مقطع زمانی خاص نظم اقتصادی نواحی مختلف از جمله نواحی ایران را به هم می‌ریخت.

عدم رعایت عدالت در زمینه اخذ مالیات از بازرگانان توسط مأموران مالیاتی و تنظیم مالیات در امور مختلف بازرگانی، بازرگانی نواحی مختلف را از جمله نواحی مختلف ایران در دراز مدت دچار رکودی شدید کرد که به نوعی باعث اختلال در امور اقتصادی نواحی مختلف می‌گردید.

نبودن امنیت در راهپا و اعزام ولایت داران مستبد به نواحی مختلف ایران توسط خلفای عباسی از جمله عوامل تأثیر گذار دیگر در امور اقتصادی بود که سبب گردید اوضاع اقتصادی نواحی مختلف ایران را دچار اخلال و رکود اقتصادی نماید.

یکی از حوادث تاریخ که دورانی طولانی را در جهان اسلام به خود اختصاص داد جنبش عباسیان می باشد که این جنبش مشمول عوامل و بیش زمینه های تاریخی است.

پژوهش های گوناگون در زمینه انقلاب عباسیان و عوامل به وجود آورنده آن صورت گرفته است ولی تا آن که محقق جست وجو کرده است هیچ کدام به طور اخص به نقد و بررسی اوضاع اقتصادی ایران در این دوره نپرداخته اند، نگارنده با توجه به تأثیر گذاری اقتصاد بر سیاست های خلفای عباسی در زمینه های مختلف و ضرورت عوامل اقتصادی در راهبرد اهداف سیاسی خلفا در ایران به این پژوهش پرداخته است.

این کتاب از این لحاظ که تلاش می کند به بررسی و تحلیل وضعیت اقتصادی ایران در بطن اجتماع آن زمان بپردازد و در نهایت نقش عامل مختلف را در شکل گیری اهداف اقتصادی عباسیان در نواحی مختلف ایران نشان دهد حائز اهمیت است.

وضعیت اقتصادی و سیاسی ایران بیشترین تأثیر را در توجه خلفای عباسی به نواحی ایران به دنبال داشت که نگارنده با توجه به اهمیت موضوع نکات قابل توجهی را در مورد موضوع ذکر شده ارائه کرده است.

در پایان بر خود لازم میدانم از همه آن عزیزان تقدیر و تشکر و سپاسگزاری به عمل آورم. از استادان گرانقدر آقایان دکتر عاشوری نژاد و دکتر بحیابی که زحمات راهنمایی و مشاوره را در تدوین و تصحیح و تکمیل این کتاب بر عهده داشته اند و ژرف نگری ها و رهنمودهای دانشورانه ایشان در این راه دست مایه های سنگین و پربار برای من بوده، تشکر و قدردانی می نمایم.

عبدالله رستمی